

کرمانشاه در حافظه جمعی ایرانیان، همواره با صلابت بیستون، ظرافت طاق بستان و نغمات کهن تنبور گره خورده است. اما اگر امروز از دروازه‌های این کهن‌دیوار وارد شوید و به قلب تپنده آن بنگرید، در کنار آن ابهت تاریخی، سازه‌ای مدرن و بلندبالا را خواهید دید که از جنس «آینده» است.

برج فناوری کرمانشاه، نه تنها یک بنای ۱۶ هزار مترمربعی، بلکه نمادی از تغییر پارادایم در غرب کشور است؛ جایی که هویت باستانی منطقه با نبض دنیای دیجیتال، مهندسی معکوس، صنایع خلاق و فناوری‌های نوین گره خورده است. اما پشت این برج، شرکت‌ها و اعداد، یک نهاد مهم و اثرگذار قرار دارد، سازمان تجاری‌سازی فناوری و اشتغال دانش‌بنیان جهاد دانشگاهی، با نام اختصاری ستفا. پارک علم و فناوری جهاد دانشگاهی کرمانشاه، به‌عنوان یکی از مجموعه‌های وابسته و تحت مدیریت این سازمان، بخشی از منظومه ملی جهاد دانشگاهی برای تبدیل دانش به محصول، فناوری به ثروت و ایده به اشتغال است.

ستفا در این منظومه، صرفاً یک نهاد اداری یا مالک سازمانی نیست؛ بلکه نقش آن، طراحی و پشتیبانی از زنجیره‌ای است که از شناسایی ایده و پرورش استعداد آغاز می‌شود و تا تجاری‌سازی محصول، توسعه بازار و ایجاد اشتغال ادامه می‌کند. پارک

کرمانشاه را باید یکی از نمودهای عینی همین نگاه دانست؛ نگاهی که باور دارد توسعه فناوری زمانی معنا پیدا می‌کند که به تولید، بازار و زندگی مردم متصل شود. پارک علم و فناوری جهاد دانشگاهی کرمانشاه، روایتگر داستانی است که در آن جوانان زاگرس نشین تصمیم گرفته‌اند به جای تکیه بر منابع زیرزمینی، بر معادن بی‌پایان ذهن خلاق خود تکیه کنند؛ داستانی که در بستر حمایت‌ها و سیاست‌گذاری‌های ستفا، مسیر خود را از ایده تا بازار دنبال می‌کند.

فصل اول: بذرهایی که در تابستان ۸۴ کاشته شد

داستان این پارک به سال‌ها پیش بازمی‌گردد؛ به مردادماه گرم سال ۱۳۸۴، زمانی که نخستین نطفه‌های «مرکز رشد واحدهای فناوری» توسط جهاد دانشگاهی کرمانشاه شکل گرفت. در آن روزها، مفهوم «استارت‌آپ» یا «شرکت دانش‌بنیان» برای بسیاری غریبه بود. اما جهاد دانشگاهی با نگاهی پیشرو دریافت که مسیر توسعه استان، از راهروهای دانشگاهی که به بازار ختم نمی‌شوند، نمی‌گذرد.

در سال ۱۳۸۵، با مصوبه هیئت وزیران، این حرکت شتابی مضاعف گرفت و پارک علم و فناوری کرمانشاه رسماً متولد شد. از همان ابتدا، این پارک در چارچوب مأموریت‌های جهاد دانشگاهی و سازمان تجاری‌سازی فناوری و اشتغال دانش‌بنیان (ستفا) شکل گرفت؛ مأموریتی که بر پیوند میان دانش، فناوری، کارآفرینی و اشتغال تأکید دارد.

مأموریت سنگین بود: ایجاد پلی میان دانش‌تئوریک و نیازهای عملیاتی صنعت و جامعه. این مجموعه می‌بایست ثابت می‌کرد که کرمانشاه می‌تواند فراتر از قطب کشاورزی یا تجارت مرزی، به قطب «صادرات مغزافزار» تبدیل شود.

در این میان، ستفا با تکیه بر تجربه جهاد دانشگاهی در حوزه آموزش، پژوهش، فناوری و اشتغال، بستری فراهم کرد تا پارک تنها به محل استقرار شرکت‌ها تبدیل نشود؛ بلکه به محیطی برای رشد تدریجی کسب‌وکارها، شکل‌گیری همکاری‌های فناورانه و حرکت شرکت‌ها به سمت بازار باشد.

فصل دوم: معماری یک زیست‌بوم؛ فراتر از مرزهای مرکز

یکی از اشتباهات رایج در مدیریت فناوری، تمرکزگرایی است. اما پارک علم و فناوری جهاد دانشگاهی کرمانشاه راه دیگری را برگزید. مدیران این مجموعه دریافتند که نبوغ، تنها در مرکز استان محصور نیست. بر همین اساس، شبکه‌ای مویری از حمایت‌ها در سراسر استان پهناور کرمانشاه گسترده شد.



از ایده تا بازار جهانی؛ واکاوی مسیر توسعه پارک علم و فناوری جهاد دانشگاهی کرمانشاه



امروز وقتی از ساختار این پارک سخن می‌گوییم، از یک منظومه حرف می‌زنیم؛ منظومه‌ای شامل دو مرکز رشد اصلی در قلب پارک و پنج مرکز رشد شهرستانی در مناطق راهبردی همچون اسلام‌آباد غرب، کنگاور، سنقر، روانسر و سرپل‌ذهاب.

این گستردگی جغرافیایی، با رویکرد ستفا در زمینه توسعه متوازن فناوری و اشتغال دانش‌بنیان هم‌خوانی دارد. فلسفه این سازمان آن است که ظرفیت‌های فناورانه نباید صرفاً در چند کلان‌شهر متمرکز بمانند و استعدادهای شهرستانی نیز باید امکان دسترسی به مشاوره، آموزش، حمایت و بازار را داشته باشند.

اینجا، جوانی در سرپل‌ذهاب، با وجود تمام دشواری‌های بازسازی پس از زلزله، می‌تواند ایده نوآورانه خود را در همان‌جا به مرحله رشد برساند. چنین رویکردی نشان می‌دهد که پارک، صرفاً یک ساختمان در کرمانشاه نیست؛ بلکه شبکه‌ای از فرصت‌هاست که با حمایت جهاد دانشگاهی و ستفا، در نقاط مختلف استان توسعه یافته است.

علاوه بر این، وجود دو کانون شکوفایی و خلاقیت، پنج مرکز نوآوری تخصصی و دو شتاب‌دهنده پیشرفته، نشان‌دهنده لایه‌بندی دقیق حمایت‌هاست. اینجا مسیری طراحی شده که از یک «ایده خام» در ذهن دانشجو شروع می‌شود، در مراکز نوآوری پخته می‌شود، در شتاب‌دهنده‌ها سرعت می‌گیرد و نهایتاً در پارک علم و فناوری به یک شرکت توانمند تبدیل می‌شود.

فصل سوم: برج فناوری؛ شهرک عمودی نوآوری

نمی‌توان از نوآوری در غرب کشور گفت و نامی از «برج

فناوری کرمانشاه» نبرد. این ساختمان با زیربنای ۱۶ هزار مترمربع، صرفاً یک فضای اداری نیست؛ بلکه یک «اکوسیستم عمودی» است.

۷۳ شرکت فناور و دانش‌بنیان در این برج مستقر هستند که هر طبقه آن، داستانی برای گفتن دارد. این تمرکز، نتیجه نگاه زیرساختی جهاد دانشگاهی و ستفا به توسعه فناوری است؛ نگاهی که استقرار شرکت‌ها را پایان مسیر نمی‌داند، بلکه آن را نقطه آغاز تعامل، هم‌افزایی و خلق بازارهای جدید تلقی می‌کند. در راهروهای این برج، بوی لحیم‌کاری قطعات الکترونیک با صدای کیبوردهای تیم‌های برنامه‌نویس و بحث‌های داغ بازاریابی در هم می‌آمیزد. این

برج، نماد اعتماد به نفس است؛ پیامی به تمام نخبگان استان که: «بمانید و بسازید، چراکه زیرساخت رشد فناوری در همین‌جا مهیاست.

برج فناوری کرمانشاه را می‌توان یکی از مصادیق عملی مأموریت ستفا دانست؛ یعنی فراهم کردن محیطی که در آن فناوری، از حالت فردی و پراکنده خارج شود و در قالب شرکت، تیم، محصول و بازار به حیات خود ادامه دهد.

فصل هفتم: فلسفه جهادی در خدمت توسعه

آنچه پارک علم و فناوری جهاد دانشگاهی کرمانشاه را از بسیاری از نمونه‌های مشابه متمایز می‌کند، روحیه «جهاد دانشگاهی» حاکم بر آن است؛ روحیه‌ای که در ساختار و مأموریت ستفا نیز بازتاب یافته است.

در این رویکرد، علم برای علم نیست؛ علم برای حل مسئله است. فناوری زمانی ارزشمند است که بتواند گرهی از صنعت باز کند، هزینه‌ای را کاهش دهد، شغلی ایجاد کند یا کیفیت زندگی مردم را ارتقا دهد.

ستفا در این زنجیره، وظیفه‌ای فراتر از پشتیبانی اداری دارد. این سازمان تلاش می‌کند میان دانشگاه، صنعت، سرمایه‌گذار، شرکت فناور و بازار ارتباط برقرار کند. چنین نقشی، به‌ویژه برای شرکت‌های نوپا، اهمیت زیادی دارد؛ زیرا بسیاری از این شرکت‌ها نه به دلیل ضعف فنی، بلکه به دلیل ناتوانی در بازاریابی، تأمین مالی، شبکه‌سازی و ورود به بازار با مشکل مواجه می‌شوند.

از این منظر، پارک کرمانشاه یکی از میدان‌های مهم تحقق